

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.03050901 Облік і аудит
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік і контроль основних засобів (на прикладі ДП
«Татарбунарський сільгоспринок» РСС)»
(назва теми)

Виконавець:

Студентка 41 групи
обліково-економічного факультету

Малога Ольга Сергіївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

К.Е.Н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Однією з головних цілей діяльності будь-якого підприємства є організація виробничого процесу, що стає неможливим в умовах відсутності головного елемента матеріально-технічної бази - основних засобів. Саме від їх стану залежить не лише якість товарів та послуг, продуктивність праці, техніко-технологічний рівень виробництва, прибутковість підприємства, а й виробничий потенціал держави. В умовах сучасного рівня розвитку національної економіки, визначальними рисами якого є фінансова неспроможність окремих суб'єктів господарювання, моральне та фізичне старіння засобів виробництва та інші негативні явища, викликаних економіко-політичною кризою в Україні, важливим питанням постає раціональна організація та правильність обліку та контролю основних засобів на вітчизняних підприємствах. Однак система обліку основних засобів, яка діє сьогодні, не здатна повною мірою задовольнити зростаючі інформаційні потреби управління, адже непослідовні та часті зміни у нормативно-правових і законодавчих актах України, що визначають методологічні підходи до формування інформації в бухгалтерському та податковому обліку про основні засоби, призвели до неоднозначного тлумачення їх сутності та потребують систематизації.

Вагомий внесок у розроблення теоретичних аспектів і методологічних підходів до розв'язання проблеми обліку й внутрішнього контролю основних засобів зробили провідні науковці, серед яких Бутинець Ф. Ф., Баранік О. О., Бондар М. І., Гречко С. М., Завадський Й. С., Коваленко О. В., Неміш Ю. В. та інші. Однак, незважаючи на велику кількість проведених досліджень, на сьогодні залишаються невирішені питання у сфері організації обліку та контролю основних засобів. Так, наприклад, потребує удосконалення понятійний апарат обліку основних засобів, вимагає уточнення послідовність організації обліку та контролю та інші проблеми, що робить питання обліку та контролю основних засобів досить актуальними.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є дослідження теоретичних аспектів та критичне осмислення практики організації обліку та контролю основних засобів на досліджуваному підприємстві, розроблення на цій основі пропозицій щодо їх вдосконалення.

Згідно з поставленою метою, у роботі поставлені такі завдання:

- дослідити економічну сутність поняття «основні засоби», їх класифікацію та оцінку;
- розглянути особливості організації обліку основних засобів на вітчизняних підприємствах;
- проаналізувати дискусійні питання організації обліку в умовах застосування стандартів бухгалтерського обліку;
- надати загальну організаційно-економічну характеристику досліджуваного підприємства;
- дослідити методичні аспекти обліку операцій з основними засобами на підприємстві;
- провести аналіз стану та ефективності використання основних засобів на підприємстві;
- дослідити методологічні аспекти та практику проведення контролю на досліджуваному підприємстві;
- запропонувати напрями удосконалення обліку та контролю;

Об'єктом дослідження є система обліку та контролю основних засобів ДП «Татарбунарський сільгоспринок» РСС

Предметом дослідження є організація обліку та контролю основних засобів в системі управління підприємством.

Методи дослідження. При написанні роботи були використані такі методи дослідження як системний аналіз для деталізації і розчленування об'єкта дослідження на окремі важливі елементи, синтез для узагальнення різних аспектів обліку і контролю основних засобів, абстрагування для формування узагальнених висновків, фактична перевірка, порівняння, документальна перевірка, вибіркове

дослідження при проведення контролю основних засобів, порівняння для зіставлення даних у динаміці, графічний для наочного зображення результатів дослідження

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти України з питань обліку, національні стандарти бухгалтерського обліку, план рахунків бухгалтерського обліку. При підготовці випускної роботи були використані публікації статистичних і наукових установ, праці вітчизняних та зарубіжних учених і фахівців, матеріали наукових конференцій, облікові дані ДП «Татарбунарський сільгоспринок» РСС, а також ресурси мережі Інтернет.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (47 найменувань) та 12-ти додатків. Загальний обсяг роботи становить 88 сторінок. Основний зміст викладено на 81 сторінках. Робота містить 20 таблиць, 7 рисунків.

Публікації результатів дослідження. За результатами дослідження підготовлено до публікації тези доповідей на тему «Особливості внутрішнього контролю основних засобів на підприємствах Споживчої кооперації України» для взяття участі у III Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми використання потенціалу економіки країни: світовий досвід та вітчизняні реалії» (25 травня 2019 року, м. Дніпро) та тези доповідей на тему «Дискусійні питання в організації обліку основних засобів в умовах застосування положень П(С)БО та МСБО » для приймання участі у V Міжнародній студентській науково-практичній інтернет-конференції «Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації» (18 квітня 2019 року, м. Одеса)

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні основи обліку основних засобів*» досліджено економічну сутність поняття «основні засоби», їх класифікацію та оцінку, розглянуто особливості організації обліку основних засобів на вітчизняних підприємствах, проаналізовано дискусійні питання організації обліку в умовах застосування стандартів бухгалтерського обліку..

У другому розділі «*Особливості обліку основних засобів на досліджуваному підприємстві*» надано загальну організаційно-економічну характеристику досліджуваного підприємства, досліджено методичні аспекти обліку операцій з основними засобами.

У третьому розділі «*Контроль та аналіз стану і руху основних засобів*» запропоновано проведено аналіз стану та ефективності використання основних засобів на підприємстві, досліджено методичні аспекти та практику проведення внутрішнього контролю, запропоновано напрями удосконалення обліку та контролю.

ВИСНОВКИ

Основні засоби є невід’ємним елементом господарської діяльності будь-якого підприємства, саме тому значимість обліку та контролю даної групи активів, недостатній рівень дослідження їх сутності, дискусійні питання в організації облікового процесу та контролю, доцільність удосконалення документування операцій та покращення контрольно-аналітичних заходів визначили актуальність даного дослідження.

Об’єктом дослідження є система обліку та контролю основних засобів ДП «Татарбунарський сільгоспринок» РСС, метою діяльності якого є забезпечення потреб у товарах, роботах, послугах, придбанні і реалізації сільськогосподарської продукції та інших товарів, членів споживчих товариств, інших громадян, підприємств, організацій споживчої кооперації України та позасистемних споживачів на основі раціонального використання виробничих потужностей, наявних ресурсів та доходів.

Відповідно до мети, у процесі роботи досліджено основні теоретичні та методологічні аспекти обліку основних засобів на вітчизняних підприємствах, а саме досліджено сутність поняття «основні засоби», їх класифікацію та оцінку, розглянуто особливості організації обліку основних засобів та документування даної інформації на вітчизняних підприємствах, проаналізовано дискусійні питання організації обліку основних засобів в умовах застосування стандартів бухгалтерського обліку, проведено аналіз стану та ефективності використання основних засобів, розглянуто практику ведення обліку та контролю основних засобів на досліджуваному підприємстві та запропоновано напрямки їх удосконалення.

Організація бухгалтерського обліку на ДП «Татарбунарський сільгоспринок» РСС здійснюється відповідно до Положення про облікову політику, затверджене наказом директора, згідно до якого облік на підприємстві ведеться за книжково-журнальною формою та є частково автоматизований.

Досліджуване підприємство є прибутковим та веде цілком успішну діяльність. Так чистий прибуток у 2018 році склав 372,9 тис. грн, що на 62% більше від аналогічного періоду 2017 року. Дана позитивна тенденція була досягнута зокрема за рахунок збільшення чистого доходу від надання послуг. При цьому за аналізований період 2016-2018 рр. рентабельність наданих послуг мала нестійку динаміку та на кінець 2018 року становила 10,62%.

За аналізований період на досліджуваному підприємстві відбулось збільшення валюти балансу у зв'язку із зростанням показників в активах та пасивах, що свідчить про стабільний фінансовий стан ДП «Татарбунарський сільгоспринок» РСС.

Одним із вагомих факторів оптимізації діяльності підприємства є рівень її забезпеченості основними засобами та ефективність їх використання.

Для визначення стану та ефективності використання основних засобів проведено аналіз даної групи активів за економічними показниками.

За результатами аналізу, можна стверджувати, що досліджуване підприємство в цілому є забезпечене основними засобами, однак за аналізований період спостерігається негативна тенденція цього показника, що можна пояснити переданням окремої групи основних засобів в операційну оренду. Крім зазначено, дана група активів ефективно використовується у господарській діяльності даного підприємства (рівень рентабельності основних засобів у 2018 році - 96%), однак за аналізований період на ДП «Татарбунарський сільгоспринок» РСС спостерігається тенденція по зменшенню придатності основних засобів на 2% та зменшення показника оновлення на 15%.

Отже, з метою ефективного управління необоротними активами досліджуваному підприємству доцільно вчасно проводити ремонти основних засобів задля збереження їх якісних характеристик, поступово накопичувати кошти, шляхом створення відповідного резерву, для планового придбання основних засобів без «екстреного» вилучення оборотних коштів, що може призвести до втрати платоспроможності.

В ході дослідження також розглянуті теоретичні положення контролю основних засобів, нормативно-правове забезпечення, практика проведення внутрішнього та внутрішньовідомчого контролю.

Внутрішній контроль на досліджуваному підприємстві передбачає собою перевірку документування операцій з основними засобами та фактичну перевірку їх наявності, стану та умов експлуатації.

Внутрішньовідомчий контроль на досліджуваному підприємстві здійснюється ревізійними комісіями Укоопспілки, обласних та районних споживспілок.

Для підвищення ефективності внутрішнього контролю основних засобів досліджуваному підприємству запропоновано проводити його у двох формах: господарському (з боку керівника підприємств та спеціалістів, які відповідають за господарський стан підприємства) та бухгалтерському (з боку бухгалтерської служби). За умови проведення внутрішнього контролю основних засобів у даному форматі, досліджуваному підприємству запропоновано складання Плану проведення контролю, до якого необхідно віднести наступні етапи:

- перевірка бухгалтерською службою документування операцій з руху основних засобів та їх зберігання;
- перевірка фактичної наявності основних засобів;
- перевірка стану та технічних характеристик об'єктів основних засобів;
- порівняння результатів фактичних даних перевірки з обліковими;
- прийняття управлінського рішення щодо вирішення проблемних та дискусійних питань.

За результатами дослідження теорії та практики бухгалтерського обліку основних засобів досліджуваному підприємству було запропоновано:

- доповнити «Акт введення в експлуатацію» та «Акт приймання передачі основних засобів» додатковою формою «Розрахунок первісної вартості основних засобів», з метою прозорості та достовірності визначення величини первісної вартості;

- доповнити реєстр аналітичного обліку Книгу К-26 додатковою графою «Переоцінка», в якій необхідно відображати результати операцій з переоцінки основних засобів;

- впровадити в облікову практику розроблювальну таблицю «Нарахування орендної плати», в якій міститься аналітична інформація про основні засоби, які передані в операційну оренду, інформація про контрагента, умови договорів, суми заборгованості на початок місяця, суми нарахування та суми заборгованості на кінець місяця;

- доповнити Положення про облікову політику досліджуваного підприємства інформацією про форму бухгалтерського обліку, розподілення функціональних обов'язків працівників бухгалтерської служби, план проведення обов'язкових та позапланових інвентаризацій, склад постійно діючих комісій для проведення інвентаризації, списання матеріальних цінностей, приймання в експлуатацію необоротних активів, графік документообороту.

Таким чином, запропоновані напрямки дозволять оптимізувати роботу системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю основних засобів на ДП «Татарбунарський сільгоспринок» РСС, сприятимуть їх ефективному використанню на підприємстві та нададуть можливість приймати раціональні управлінські рішення щодо операцій з даною групою активів.

АНОТАЦІЯ

Малога О. С. «Облік і контроль основних засобів (на прикладі ДП «Татарбунарський сільгоспринок» РСС)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
«6.03050901 Облік та аудит» за освітньою програмою «Облік і аудит».

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2019

У роботі розглядаються теоретичні питання щодо обліку та контролю основних засобів, визначено проблемні питання обліку основних засобів.

Проаналізовано діючу практику обліку і контролю основних засобів на ДП «Татарбунарський сільгоспринок» РСС. Визначено стан обліку та внутрішнього контролю операцій із основними засобами на досліджуваному підприємстві.

Запропоновано заходи щодо поліпшення документального оформлення операцій із основними засобами та удосконалення управління основними засобами на базі удосконалення роботи служби внутрішнього контролю.

Ключові слова: основні засоби, оцінка основних засобів, облік, контроль, аналіз.

ANNOTATION

Maloha O. S. «Accounting and control of fixed assets strategies (on the example of SE «Tatarbunary agricultural market» DSA)»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty
«6.03050901 Accounting and auditing» for the educational program

« Accounting and auditing».

Odessa National Economics University

Odessa, 2019.

The work deals with theoretical issues of accounting and control of fixed assets, the problem issues of fixed assets accounting are determined.

The current practice of accounting and control of fixed assets for SE «Tatarbunary agricultural market» DSA is analyzed. The state of accounting and internal control of operations with fixed assets at the investigated enterprise is determined.

Measures to improve the documentation of transactions with the main means and improve the management of fixed assets on the basis of improving the work of the internal control service are proposed.

Keywords: fixed assets, valuation of fixed assets, accounting, control, analysis